



# Biz müzəffər liderin qalib xalqıyıq

## Rauf ARİFOĞLU: "İlham Əliyev bizə göz yaşı, ürək dağı ilə yaşadığımız 30 ilin əvəzini Zəfərlə, qürurla qaytardı"

### ◆ Qarabağ söhbətləri

"...Ümumiyyətlə, siyasətdə var olmamızın mahiyyəti nədir?! Qarabağ, Vətən torpaqlarımızın bütövlüyü. Azərbaycan xalqına bu xoşbəxtliyi müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev yaşadı. İlham Əliyev bizə göz yaşı, ürək dağı ilə yaşadığımız 30 ilin əvəzini Zəfərlə, milli qürurla qaytardı. Bu xalqa qələbə daddırdı, bu xalqı böyütdü... Daha bizdə 2020-ci il 26 sentyabr təfəkkürü yoxdur, heç zaman da olmayacaq. 26 sentyabrda biz başqa xalq iddik, 27 sentyabrda başqa xalq olduq. 8 noyabrda isə biz artıq müzəffər liderin qalib xalqı iddik. Bu bir tarixdir və Azərbaycan xalqının qürur zirvəsi kimi salnamələrə qızıl hərfərlə həkk olundu..."



Bu köç hayana gedir?!

Təbiətin bütün məharətini, naz-qəməsini sərgilədiyi bahar çağında, gül-çiçəyin bir-biri ilə gözəllik yarışına çıxdığı, meşələrin zümrüd don geydiyi, günəşin yalnız dağların quzeyində qalan ala-talə bəyaz qar üzərində bərk vurdulmuş may ayında, fikrinin zaman tunelində iki köç qarşılaşdı...

Bu köçlərdən biri Vətəndən gəlirdi, digəri Vətənə gedirdi...

O da qar-naçar döz 30 ilin o tayından, Vətəndən baş götürən qəm köçünə qoşular, üzü nağımanlığa, məğlubiyətə sarı yol alar, cənnət Qarabağdan sürətlə uzaqlaşdı...

Bu da tələyin cəlvəsi idi ki, yaşanan o məşum zamanın döz bir qərni-nə sonra, yənə də elə may ayında, indi Zəfər yoluna çevrilmiş həmin yollarla o, Vətənə döndürdü... İllər əvvəl məğlub Azərbaycan vətəndaşı, media nümayəndəsi kimi tərki etdiyi Qarabağa indi qalib Azərbaycan qürurlu vətəndaşı, media nümayəndəsi kimi qədəm basırdı. Vətənimizin azadlığına qovuşdurulan büllur sarayı Şuşada keçirilən "Xarıbülbül festivalı"nda iştirak etmək, mədəniyyət paytaxtımızdakı ilk böyük tədbiri işıqlandırmaq kimi möhtəşəm sərəfə nail olurdur. Gövhər ağa məscidində namaz qılırdı, beynində, fikrində, qəlbində heyrtqarışıq sevinclə dəfələrlə təkrar edirdi: "İlahi, bu ilyarında yaşadığımız möcüzənin özüdür. Biz doğma torpaqlarımıza qayıtmışdıq, Vətəndeydik. Bəs bir insana Allah mənfəfatı başqa necə verirlər bilər ki?!"

**Azərbaycanın amkdar jurnalisti, "Yeni Müsavat" Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğludur "Qarabağ söhbətləri"ndə...**

Rauf müəllim Qarabağın kəsmə-keşli ötanlarının, Qarabağa aparılan 44 Zəfər gününün, Qarabağın xoşbəxt sabahının təməlinin qoyulduğunu bu çağların da şahidi və media təmsilçisi olaraq işıqlandırdı. Tarixə çevirən kimi söyləyir ki, indi yaşının bu ixtiyar çağında qəzetçi olaraq ən xoşbəxt günlərini yaşayır, çünki qələbəmizi şərh edir...

### Qarabağ - milli mücadilərimizin mərkəzi

- Qarabağ mahiyyət etibarilə milli-azadlıq hərəkatı, Azərbaycan xalqının dirçəlişi, əzmi deməkdir. Qarabağ Azərbaycan xalqının 30 illik məğlubiyəti, daha sonra isə 44 günlük Vətən müharibəsi sayəsində Zəfəri, xalqımızın hədəffinin bütövlüyü deməkdir. Vaxtilə "Dağlıq Qarabağ" münafiqəsi kimi tanınan problem Azərbaycanın taleyində elə bir iz buraxıb ki, o iz Azərbaycanın son 100 illik tarixi deməkdir. Qarabağ uğrunda müharibə hələ öten əsrin əvvəllərində də gedib və əslində, Birinci Qarabağ müharibəsi konkret olaraq 1919-cu ildə olub. Yəni tarixə dayanaraq saysaq, baş verən bu üç Qarabağ müharibəsi son 100 ilimizə damğasını vuran və milli mücadilərimizin mərkəzinə dəyən bir faktordur. Bu baxımdan Qarabağ bizim üçün ənənələrin, Ordu, Parlament, İstiqlal Gününün geri qayımasıdır. Əgər o münafiqə vasitəsilə Azərbaycan milli-azadlıq müharibəsinə və mübarizəsinə qatılmasaydı, bu gün nə o ənənələri geri qaytarmaq, nə də



Azərbaycanın müstəqilliyi mümkün olacaqdı.

### Sovetlərə qarşı qeyri-formal mübarizəyə başladıq

Rauf Arifoğlu söyləyir ki, elə onun da milli mücadilə yolu 1988-ci ildə Qarabağda, Topxana meşəsində ağacların qırılmasına qarşı xalqın ayaqlanması ilə başlayır. Həmin ilin avqust ayında Bakıya gələrek Elmi Tədqiqat Üzümçülük və Şərabçılıq İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi çalışmağa başlayan 22 yaşlı gəncin əsl hədəfi elm yolunda irəliləmək olsa da, düşüncənin dəyişməsi olur.

- Bir gün dedilər ki, Bakıda mitinqlər başlayıb və noyabr ayının 18-də mən də meydana gəldim, oradakı qışıqlara qulaq asdım və hiss etdim ki, mən elə bu mühtiyət axtarıram, bura üçün doğulmuşam. Bu minvalla döz 16 gün meydana qaldım. O zaman baş verən hadisələr bütövlükdə həyatımı dəyişdi. Sonradan rus qoşunları gəlib mitinqi dağıtdılar, amma elə o vaxtdan, necə deyirlər, "meydanda"yam. Elm sahəsində irəliləməyə, iş perspektivləri hamısı qaldı kənarda, günlərlə mitinqin keçirildiyi baş meydan qaldım. Həmin vaxt rəhmətli Məhəmməd Hatəminin "Qurtuluş" hərəkatına qoşulduq və sovetlərə qarşı qeyri-formal mübarizəyə başladıq.

### Xalq "Yeni Müsavat" adına yatırım qoyurdu

Payızın soyuq, Azərbaycan xalqının isə sözlün əsl mənasında qaynar günlər yaşadığı həmin noyabr ayından bir il sonra, 1989-cu ilin 10 noyabrında növbəti bir mitinqdə "Yeni Müsavat"ın ilk nömrəsi yayılır. Qeyri-formal fəaliyyət göstərən bu qəzet sürətlə yayıldı. Yaradıcısı Rauf Arifoğlu olan "Yeni Müsavat"da məqalələr əvvəlcə gizli imzalarla yazılırdı...



- Çünki qeyri-formal qəzet buraxmaq sovet qanunları ilə ağır cinayət sayılırdı və o zaman buna görə bizi axtarırdılar. Elmər Akademiyasının alimi Mensur Əlisoy özünə "Gülgün Kəfən", qəzet quruculuğunda böyük köməyi olan Bəxtiyar Tuncay isə başqa bir imza götürmüşdü. O həm də öz imzası ilə yazırdı. Bəxtiyarqil mənə də təklif etdilər ki, "Şənol" imzası ilə yazım. Dedilər ki, Türkiyədə "əjdaha" bir qapıcı var - Şənol Güneş, elə sən də onun adını götür...

Məqalələr yazıb broşür şəklində yayırıdık, bunlara çox yüksək ehtiyac var idi... "Yeni Müsavatın" ilk nömrəsinə Mehdiabadda qaldığımız yataqxanada özüm maşınada yığdım, sonra onun surətini çıxarıb yaydık. Qəzetin əsas mövzusu kommunizmə və sovetlərə qarşı mübarizə, Kommunist Partiyasının, sovet hökumətinin işğalçı bir hakimiyyət olmasının sübutu və çağırışları idi. Yazırdık ki, "Azərbaycan müstəqil olmalıdır, Azərbaycan öz bayrağına qayıtmalıdır".

Onu da deyim ki, 13 min nüsxəlik ilk nömrəmizin hamısı satılmışdı. Sonradan bizə o pullar, həm partiya quruculuğunda, həm də silah-sursat alıb sənəyə, sərəhdə göndərmək üçün böyük kömək etdi...

Ta 1991-ci ilə qədər əsas mahiyyət və məzmunumuz sovetlərə qarşı mübarizə olub. Ondan sonra isə fəaliyyətimizin mərkəzi Ermənistan və işğala qarşı mübarizə, xalqın səfərbər olunması, müharibə ideologiyası idi.

### Həm qələm, həm də silahla döyüşürdük

- Həmin dövrdə Azərbaycan Milli Demokrat Yeni Müsavat Partiyasının (AMDP "Yeni Müsavat") 5 qurucusundan biri də mən oldum. Bakıda fəaliyyət göstərək daha çətin olduğu üçün (Sovet hakimiyyəti əsasən burada güclü idi, bölgələrə getdikcə, zəifləyirdi) qərar verdik, partiyamızın mərkəzi və "Yeni Müsavat" qəzetinin gizli redaksiyası 1989-cu ilin dekabrından Gəncə şəhərinə köçürüldü. Biz orada Azərbaycan

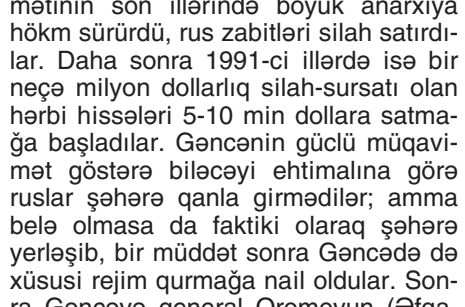
qadını, 5 ünvanındakı gizli mənzilimizdə 1991-ci ilin sonuna qədər fəaliyyət göstərdik. Həmin vaxt Gəncə ətrafında, konkret olaraq, Xanlar rayonunun (indiki Göygöl) ərazisindəki Çaykənd kəndində erməni-rus diversantlarına qarşı xalq müqavimət dəstələri döyüşürdü. Gəncəyə gedən kimi ilk olaraq "Yeni Müsavat"ın ilk könüllü silahlı dəstəsini yaratdıq. 400 nəfərlik dəstəyə Qərbi Azərbaycandan qaçqın olan, Əfqanıstan müharibəsi veteranı 21 yaşlı Səfər Hüseynov rəhbərlik edirdi. Dəstənin qatıldığı döyüşlərin birində, 12 yanvar 1990-cı ildə Çaykənd-Todan istiqamətində döyüşçülərimiz Bəxtiyar Əliyev, Ruzigar Qasımov, Abbasqul Məmmədov, Nəsim Vəliyev və başqaları şəhid oldular.

O silahlanma olmasaydı, ermənilər rusların dəstəyi ilə Xanlar rayonunu götürə bilərdilər, hətta Gəncənin özü də təhlükə altına düşərdi...



1990-cu ilin yanvarında da hadisələr çox gərgin idi. Sonra Bakıdakı hadisələr eskalasiya verdi. Ruslar Bakıya girib qanlı 20 Yanvar faciəsini törədirdilər. Onlar Gəncəni də tamamilə dövrəyə almışdılar. Amma Gəncə Partiya Komitəsinin birinci katibi Süleyman Məmmədovun milli mövqəddən çıxış etməsi sayəsində şəhərə qanla girməkdən çəkindilər. S.Məmmədov onlara dedi ki, burada böyük qan tökülür və ruslar da ölçüb-biçdikdən sonra analıdılar ki, belə etsələr, heqiqətən onların böyük itkiləri olacaqdı. Çünki Bakıdan fərqli olaraq, Gəncədə hərəkatçılar, sadə vətəndaşların bir qismi silahlı idilər - ov silahları, ermənilərdən qənimət götürülən, Gəncə şəhərində olan sovet hərbi hissələrindən əldə etdiyimiz silahlarla təpədən-dırnağa silahlanmışdılar. Cihazqayıma zavodunda oranın işçisi rəhmətli Rüstü Məmmədovun vasitəsi ilə kustar üsulla da olsa, minlərlə əl bombası dəzəldirdmişdik. Onu da deyim ki, sovet hökumətinin son illərində böyük anarxiya hökm sürürdü, rus zabıtları silah satırdılar. Daha sonra 1991-ci illərdə isə bir neçə milyon dollarlıq silah-sursat olan hərbi hissələri 5-10 min dollara satmağa başladılar. Gəncənin güclü müqavimət göstərə biləcəyi ehtimalına görə ruslar şəhərə qanla girmədilər, amma belə olmasa da faktiki olaraq şəhərə yerləşib, bir müddət sonra Gəncədə də xüsusi rejim qurmağa nail oldular. Sonra Gəncəyə general Qromovun (Əfqanıstan müharibəsi qəhrəmanı) rəhbərliyi altında bir istintaq qrupu gəldi. Onlar mənə və silahlı dəstəmizin üzvlərini axtarırdılar. Buna görə bir müddət gizli fəaliyyətə başladık, təxminən 1990-cu ilin avqust-sentyabr ayına qədər belə qaldı...

1991-ci ildə gəriyeddən məqsətlər başladı, SSR-i gətirdikcə zəiflədi. Bizim də silahlı müqavimət və könüllü dəstələr yaratma imkanlarımız genişləndi. Tovuzda, Qazaxda, Gədəbəyda və başqa istiqamətlərdə silahlı dəstələrin qurulmasına yardım etməyə başladık, eyni zamanda qəzetimiz də gücləndi. Həm döyüşçü, həm də yazır heyətimiz var idi, necə deyirlər, həm qələm, həm silahla döyüşürdük. Nəhayət, 1991-ci ilin oktyabrında sovet hakimiyyəti iflas etdi və 18 oktyabr 1991-ci ildə Azərbaycan Müstəqillik Aktını qəbul edərək, müstəqil dövlətə çevrildi. Biz də qəzetin redaksiyasını Gəncədən Bakıya qaytardıq. Həmin ilin dekabrında "Yeni Müsavat" qəzetinin rəsmiləşməsi baş tutdu. O zamandan etibarən qəzet və siyasət ağırlıqlı fəaliyyətə başladım...



Çünki başında fərsiz iqtidarlar, bacarıqsız rəhbərlər vardı... Ta ki, Heydər Əliyev Azərbaycanı gəlib sabitlik yaradana və onun arxasınca İlham Əliyev gəlib Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirənə qədər düşüydük ağır vəziyyət davam etdi.

Əslində, Azərbaycan vətəndaşının və xalqının qəhrəmanlığı bağı heç bir problemi olmayıb. Sadəcə onun doğrudurüst yönəlmək, zamanında savaşa aparmaq lazım idi. O olmadı deyə biz bu acıları, itkiləri yaşadık. Ərazilərimiz hissə-hissə işğal olunurdu və təəssüf ki, bizim edəcəkdir bir şey yox idi...

Düzdür, düşmənlə empati qurmaq olmaz, amma onların indiki halını yaxşı anlayıram. Çünki bunu vaxtilə ermənilər bizə yaşadıblar. Sadəcə fərq odur ki, onlar öz torpaqlarını itirməyiblər. Ermənilərə elə gəlir ki, bu, onların torpaqlarıdır. Onlar bir yerdə 30 il yaşayanda elə bilirlər ki, 300 ildir burada yaşayıblar. Yeni bu millətin beynində o xəstəlik var. Amma bizim üçün fəlakət idi. 1993-cü ilin aprelinde Kəlbəcər getdi. Bu rayon getməsi sayəsində bir iqtidar düşdü. Bu elə-bələ şey deyil. Xalq başılaşmadı ki, sən Kəlbəcəri əldən verdin... Bir var ki, bu itki kommunist hakimiyyəti dövründə ola, xalqın gücü çatmaydı, biri də var xalqın seçdiyi iqtidar ola, onun gücü çatmaydı... Ardınca başqa bölgələr işğal olundu...



### Heydər Əliyev Azərbaycanı məhv olmaqdan xilas etdi

- Heyrət edirəm ki, ağır neqativ içərisində son 30 il biz necə yaşadık?! Vətəndaş müharibəsi olmadı, ölkə bölünmədi, parçalanmadı, köç olmadı... Hər zaman deyirəm, Azərbaycan Respublikasının marhum Prezidenti Heydər Əliyevin Azərbaycan üçün ən böyük xidmətlərindən biri də o oldu ki, 1993-2003-cü illəri əhatə edən 10 illik hakimiyyəti dövründə Qarabağı gələcəkdə azad etmək şansını saxlamaq adına, böyük güclərin ikinci erməni dövləti yaratmaq layihəsinə imkan vermədi. Bu illər ərzində status-kvonun olduğu kimi

Sovet dövründə elə bir şansım olmayıb ki, Şuşaya, Ağdama, Laçına, Qubadlıya, Zəngilana, Kəlbəcərə gedim, o gözəl yerləri görüm... Amma Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı bir neçə jurnalista bərabər Laçında olmuşam. Oradan bütövlükdə Laçın camaatı çıxandan sonra, 1992-ci il may ayının 14-də çıxmışam. Artıq biz Laçına girəndən 2-3 gün əvvəldən orada köç var idi. Həmin vaxt əhalinin Laçından köçməsi üçün mərkəzi hakimiyyəti Bakıdan 300 ədəd yük maşını göndərmişdi. Öncədən camaatı köçürmək dəhşətli dərəcədə xəyanət, həm də cinayət idi. Bilirsiniz, o zaman döyüşçülər əsasən mülki əhali-dən ibarət idi. Həmin könüllü döyüşçülər də ailəsinə köçürməli idi və bu prosesə başı qarışan bir şəxs döyüşə necə köklənə bilərdi?!

Gəldiyimizdən 3 gün sonra biz də Laçından çıxmağa məcbur olduq. O zaman Laçın özünümüdfəfi batalyonunun rəhbəri Arif Paşayev və döyüşçülərin böyük bir qismi hələ Laçında qalmışdı, müqavimət göstərmək üçün plan qurulmuşdu. Biz Qayıq qəsəbəsindən çıxmalı olsaq da, ora atəş altında olduğu üçün dağ yolu ilə maşınla çıxdık. Yolda, meşənin ortasında maşınımız da aşdı... Təxminən 8 saatdan artıq bir yolu piyada gəldik. Sadəcə mənim üzərimdə bir TT tapançısı və cəmi 3 güllə var idi. Hətta aramızda danışırdıq ki, əsir düşsək elə edək ki, hamımızı öldürməyə güllə çatdır.

Qayıdan kimi həmin hadisələri "Yeni Müsavatın" növbəti sayı üçün yazdığım "Laçını saxlamaq olardı" adlı məqaləmdə işıqlandırmışam.

Mən Laçından qaçıb gələndə artıq Bakıda ovaxtı prezident Ayaz Mütəllibova qarşı üsyan başlamışdı. Xalq Cəbhəsi iqtidara gəlmişdi, parlamenti nəzərə götürmüşdü...

### Başımızda fərsiz iqtidarlar olduğu üçün uduzurduq

- Bizim nəsil media mensubları illərlə məğlubiyətimizdən yazı, reportaj yazdıq. Eyni zamanda məğlub duruma düşmüş cəmiyyətin ayaqda qalmasına üçün çalışdıq. Qarabağ hədəffinin bir an belə itirilməməsi, gözdəri edilməməsi, məğlubiyətlə barışılmaması üçün mücadilə etdik. Bu, çox çətin bir vəziyyətdir. Sən görəsən ki, əsgərin, könüllü döyüşçünün, komandirin necə qəhrəmandır, amma sən millət belə qızdır udzasan.



Çünki başında fərsiz iqtidarlar, bacarıqsız rəhbərlər vardı... Ta ki, Heydər Əliyev Azərbaycanı gəlib sabitlik yaradana və onun arxasınca İlham Əliyev gəlib Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirənə qədər düşüydük ağır vəziyyət davam etdi.

Əslində, Azərbaycan vətəndaşının və xalqının qəhrəmanlığı bağı heç bir problemi olmayıb. Sadəcə onun doğrudurüst yönəlmək, zamanında savaşa aparmaq lazım idi. O olmadı deyə biz bu acıları, itkiləri yaşadık. Ərazilərimiz hissə-hissə işğal olunurdu və təəssüf ki, bizim edəcəkdir bir şey yox idi...

Düzdür, düşmənlə empati qurmaq olmaz, amma onların indiki halını yaxşı anlayıram. Çünki bunu vaxtilə ermənilər bizə yaşadıblar. Sadəcə fərq odur ki, onlar öz torpaqlarını itirməyiblər. Ermənilərə elə gəlir ki, bu, onların torpaqlarıdır. Onlar bir yerdə 30 il yaşayanda elə bilirlər ki, 300 ildir burada yaşayıblar. Yeni bu millətin beynində o xəstəlik var. Amma bizim üçün fəlakət idi. 1993-cü ilin aprelinde Kəlbəcər getdi. Bu rayon getməsi sayəsində bir iqtidar düşdü. Bu elə-bələ şey deyil. Xalq başılaşmadı ki, sən Kəlbəcəri əldən verdin... Bir var ki, bu itki kommunist hakimiyyəti dövründə ola, xalqın gücü çatmaydı, biri də var xalqın seçdiyi iqtidar ola, onun gücü çatmaydı... Ardınca başqa bölgələr işğal olundu...

qorunub saxlanması belə qəhrəmanlıq imiş. Bəli, bu gerçəyi hamımız bir yerdə, hətta siyasətdə olanlar belə indi anlayırıq, başa düşürük. O zaman Azərbaycan təkrar müharibəyə gətseydi, biz bütövlükdə məhv olardıq. Eynilə paralel aparıram, indi revanşistlər Ermənistanı müharibəyə soxsə, Ermənistan da məhv olacaq. O zaman revanşistlərin, yaxud o təftişçilərin, macaraparəstlərin iddiaları ilə Heydər Əliyev Azərbaycanı təkrar-təkrar, hazır olmadan müharibəyə qoşsaydı, biz məhv olardıq. Demək ki, o zamanın ən ağıllı taktikası status-kvonu qorumaq, de-yure torpaqlara sahibliyi saxlamaq, BMT-nin qətnamələrini qüvvədə saxlamaq və hazır olan zaman döyüşə girmək idi...

### İlham Əliyev Azərbaycanı 30 ilin məğlubiyətindən qurtardı

- Bax, bunu da müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev etdi. Qürurla, seve-sevə deyirəm ki, nəhayət, Azərbaycanın başında bir şanslı lider oldu ki, o, Azərbaycanı 30 ilin məğlubiyətindən qurtardı. O zamana, 26 sentyabr 2020-ci ilə qədər İlham Əliyevə hətta siyasi oponent münasibətləri bəsləyənlər belə 27 sentyabrın sonra dəyişməli oldular. Yeni sən, mənim, bütövlükdə xalq hərəkatının bir yerdə edə bilmədiyini 44 gündə İlham Əliyev etdi. Xalqı düzgün təşkilatlandırdı, ordunu təmin etdi, dostlar və düşmənlər sırasını dostların xeyrinə dəyişdirdi. Ermənilərin hücumunun olacağını düşünərək mükəmməl hazırlandı. Hələ ona qədər, 2019-cu ildən başlayaraq müxalifəti, siyasi rəqiblərini belə yarına aldı. Onlarla münasibət qurmaq üçün şöbə yaratdı. O zaman kimsə bunu anlamırdı, başqa məsələlərə bağlı olduğu düşünülürdü. Deməli, İlham Əliyev ermənilərin növbəti təcridatı olacağı zaman Azərbaycan xalqını əks-həmlə ilə döyüşə çıxarmağa, Vətən savasına hazırlamışdı deyə bunlar edirmiş. O, xaricdəki dostların, Türkiyəsi, Pakistanı olsun, hətta İtaliyası, İngiltərəsi ilə illərlə işlədi, bunlar elə-bələ deyil. Eyni zamanda düşməni dosta, dostu çevirə bil-mədiyini heç olmasa neytral münasibət bəsləyən çevirərək, Rusiyani da həmçinin Ermənistanın yanından alıb neytral bir pozisiyaya salaraq savaşa qatıldı.

Ve biz də elə bunu, Vətən torpaqlarımızın bütövlüyünü istəyirdik. İlham Əliyev bizə bu bütövlüyü verdi, bizi xalq olaraq böyütdü. Reallıqdır ki, il yarım, lap elə 13-14 il əvvəl Azərbaycan cəmiyyəti hazır idi ki, 2 rayon qaçıtsın, ermənilərə ən yüksək statusu verək, nə desələr edək, hətta Şuşanı da sonra danışırdı. İndi isə qələbəmiz bizi xalq olaraq qədər böyütdü ki, bizə bu zəfəri yaşadan Ali Baş Komandan deyirik ki, bizə tarixi torpaqlarımız Xankəndini, Zəngəzuru, İrevanı qaytar... Yeni bu, özünəinamdır, xalqın böyüməsidir...

### 44 gündə həm də Azərbaycan Prezidentinin informasiya sahəsində "master-klass"larını izlədik

- Vətən müharibəsi dövründə biz həm də Azərbaycan Prezidentinin informasiya sahəsində "master-klass"larını izlədik. Dünyanın tanınan global TV-lərinin ən "əjdaha" reportyorları Azərbaycana gəldilər. Əslində, onların çoxu müsahibə almağa yox, ermənilərin əvəzinə revanşa gəlmişdilər. Azərbaycan Prezidentini şahv buraxmağa məcbur etməyə, onu ittiham etməyə, Prezidentin adı ilə həm də Azərbaycan xalqını ittiham etməyə gəlmişdilər, prokuror kimi danışırdılar. Amma İlham Əliyev müharibə

### Bu köç Vətənə gedir!

O, 1992-ci ilin 14 mayında qəlbədan qara qanlar axa-axa Laçını tərki etmiş, ötan bu müddət ərzində dəfələrlə öz-özünə bu sualı vermişdi: "Görəsən, bir daha o yerlərə, Qarabağa dönə biləcəyikmi?! Və hər dəfəsində nəgüman cavablarla qarşılaşsa da, ümidini gerçəkləşməsi çətin görürən möcüzəyə bağlanmışdı... Bir gün mütləq bu möcüzənin reallaşacağına və Vətənə dönəcəyimizə ürəkdən inanmışdı..."

Bu da tələyin xoş gərdışı idi ki, o, döz 29 ildən sonra, 2021-ci ilin ilıq bir yaz günündə, Topxananın başına dolanan azad qartalların qələbə qıyını altında Şuşadan Azərbaycanın möhtəşəm zəfərini şərh edir, Qarabağın parlaq gələcəyindən yazırdı...

"Zəfər yolu"nu, Şuşanın gözəlliyini, minbir gül-çiçəyin arasında seçilən Xarıbülbülü görür, Cıdır düzündən göz işlədikcə uzanan Vətənə baxır və ürəkdən sinədolu nəfəs alaraq qürurla deyirdi: "Şükürlər olsun Tanrıya ki, biz qalib gəlmiş Azərbaycan vətəndaşı olaraq təkrar o yerlərə qayıda bildik, Qarabağa, Xankəndiyə Şuşa zirvəsindən baxdıq, Çünki Qarabağ Şuşadan gözəl görünür. Və həm də Qarabağ Şuşadan tam görünür..."



dövründə verdiyi müsahibələrdə tutarlı faktlarla onların bütün məkrli niyyətlərini alt-üst etdi, həm də öz dillərində, beynəlxalq media dillərində. Mən bütün bunları heyretlə izləyirdim. Çünki öz Prezidentimin müharibədəki performansını, hərbi zəkasını görmüşdüm, hər gün Azərbaycan Ordusu irəliləyirdi. Amma Prezidentimin informasiya sektorunda yüksək qabiliyyətini bilmirdim. Özü də kimlərlə?! Təkcə bir nümunə deyim: Prezidentimiz ermənilərin hər zaman güclü olduqları rusdilli məkanda möcüzələr etdi. Paşınıyanı polemik janrdə, müqayisəli şəkildə çox çətin vəziyyətlərə düşürdü. Bununla rusdilli məkanda da gördülər ki, kim kimdir? Kimin gücü, səviyyəsi nədir və əslində, Rusiyanın dostu kimdir? Reallıqdır ki, rusun dostu və Rusiyanın dostu tolerantlığa görə Azərbaycandır, nəinki monoetnik Ermənistan.

Prezidentimizin hərbi və diplomatik sahə ilə yanaşı, informasiya sahəsinə də mükəmməl yönləndirməsi bizə qələbə bəxş etdi.

### Bu möcüzənin müəllifi Azərbaycan xalqı, baş qəhrəmanı Azərbaycan Prezidentidir

- İndi Azərbaycan barbar ermənilərin xaraba qoyduğu Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə möcüzələr yaradır. Azad edilən yurdlarımız Azərbaycan xalqının içindəki sevgidən dirçəlir. Özüm neçə dəfə "Zəfər yolu" ilə Qarabağ yollarını çəkmişəm, orada necə böyük layihələr gerçəkləşdirildiyini şahidi olmuşam. Biz tankların, topların yerləşdiyi o məkani yeni yolların çəkildiyi, müasir infrastrukturun qurulduğu, "ağıllı kənd", "ağıllı şəhər"lərin salındığı, iki dəhizlin keçəcəyi, meqaproyektlərin yürüdülcəyi bir ünvanə çevirmişik. Azərbaycan bir Qarabağı azad etməklə həm Türk dünyasını dirçəldi, təşkilatlandırdı, həm dünyanın iqtisadi axın istiqamətlərini dəyişdi və dalarları dəhizlərdə çevirdi.

Gerçəkləşdirilən bütün bu möhtəşəm işləri gördükdə düşünürəm ki, İlahi, bizi ordu kimi bir xalq imişik. Mən bu xalqın ordu olduğunu 20 Yanvarda görmüşdüm, amma o zaman mətəm ordu-suz idi, öz şəhidlərinin çiyində daşımaq üçün təşkilatlanmışdı. İndi isə xalq Qarabağı, Şərqi Zəngəzuru dirçəltmək üçün birlikdə əzmlə çalışır, Azərbaycan möhtəşəm, dünya çapında bir qayıdışa hazırlaşır...

Bu möcüzənin müəllifi Azərbaycan xalqı, baş qəhrəmanı Azərbaycan Prezidentidir...



YasəməN MUSA YEVƏ, "Azərbaycan"